

JOZUA 3:1-5

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus!

Het was helemaal niet moeilijk de vraag te beantwoorden naar Gods bedoeling met de geschiedenis van de twee verspieders of verkenners, en Rachab te Jericho. Het antwoord stond er in Jozua 2 bij. De mannen rapporteerden: "We kwamen daar en we ontdekten daar dat de HERE ons daar al was voorgeweest! Alle Kanaänieten zijn nú al verlamd van schrik!" De HERE is een God die Zijn kinderen weet te horen en te vérhoren, eer ze roepen! En zo ligt ook de bedoeling van de geschiedenis van Israëls overtocht over de Jordaan, vlak voor de hand. Die wordt er ook bijverteld. Door die wonderlijke overtocht heeft God aan de Israëlieten het bewijs willen geven dat Hij hen steeds wel helpen zou bij de verovering van heel Kanaän met zijn talrijke volken, die groter en machtiger waren dan zij. "Israël, waag het maar gerust met Mij", zegt de HERE hier. Paulus zou later schrijven: "Zo God vóór ons is, die God die zelfs Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, wie of wat zal dan tegen ons zijn in leven of in sterven?" Onze Hemelse Vader is toch zo machtig! Daar moeten we goed op letten! Dat moeten we goed geloven! Dat heeft de HERE ook van Israël, toen het voor de Jordaan stond, verlangd. Gemeente, daar moet u goed acht op geven, dan leert u God kennen! En dat is toch de weg naar het eeuwige leven?? De overtocht over de Jordaan heeft niet zómaar plaatsgevonden! Vooraf heeft Israël de volgende vier instructies ontvangen:

ten 1e: de ark volgen!

ten 2e: op de priesters letten!

ten 3e: afstand bewaren!

ten 4e: heiligt u! heiligt u!

Ik mag u eerst zeker wel iets vertellen over de rivier de Jordaan? Die rivier stroomt eigenlijk door twee dalen tegelijk, namelijk zó, dat het ene dal ligt ín het andere. Zo heel erg vreemd is dat voor ons nu ook weer niet. Met onze Hollandse rivieren is dat eigenlijk ook enigszins zo. Die stromen immers 's zomers tussen de twee lage kaden door die de uiterwaarden beschermen. Dan is de rivier op haar smalst. Maar 's winters stijgt het water vaak zó hoog, dat de uiterwaarden blank komen te staan, ja, dat het water zelfs de hoge dijken bereikt en dan weleens van kruin tot kruin staat. U hebt dat op school geleerd en misschien ook wel eens gezien. Nu de Jordaan. Die rivier is 's zomers amper zo breed als een Hollandse wetering, dat is een brede sloot. De Jordaan kronkelt zich namelijk door een tamelijk diep zomerdal, hoewel dat hier en daar al wel ver onder water kan staan. Ze vertoont op sommige plaatsen een weelderige plantengroei. Daarop doelt de Schrift wanneer zij spreekt over "de pronk van de Jordaan". Een uitdrukking die ook voorkomt bij Jeremia en Zacharia. Nu ligt dat diepere Jordaandal wel een meter of 40, 50 beneden het bredere, hogere dal. Dus u begrijpt: wanneer je aan de rand dààrvan stond, dan kon je alles wat er beneden je gebeurde, daar in het diepe dal, goed zien. Nu is Israël op de 10e dag van de 1e maand de Jordaan overgetrokken. Maar het heeft zich op de dag daarvóór, dus op de 9e, al moeten verplaatsen naar die rand van dat bredere dal. Dat heet in onze tekst: van Sittim tot aan de Jordaan. En wat zag men daar toen, toen men naar beneden keek? Daar beneden stond alles blank: zó hoog was het Jordaanwater gestegen! Iets wat helemaal niet iets bijzonders was. Dat gebeurde daar ieder voorjaar. Dat komt omdat de sneeuw van Libanon dan is gaan smelten. Want u weet dat dààr de bronnen van de Jordaan liggen: in het hoge Noorden. Ieder voorjaar stijgt het water van de Jordaan, ofschoon in het ene voorjaar meer dan in het andere. Dat hangt natuurlijk af van de winterneerslag op de Libanon. Juist in het jaar dat Israël vóór de Jordaan stond was het water wel behoorlijk hoog gestegen! De Israëlieten kwamen daar op de 9e van de 1e maand aan, keken naar beneden over de rand, en wat zagen ze? Alles stond daar blank! Welnu, op die plaats heeft Jozua aan het volk zijn laatste instructies laten geven. Want die drie dagen van voorbereiding waren nu voorbij. De overtocht zou nu plaatshebben. En welk bevel kreeg Israël nu allereerst? "De ark volgen! Achter de ark aangaan!" Dat is wel iets ongewoons geweest! Want u weet wel dat de gewone plaats van de ark tijdens Israëls reistocht altijd middenín het leger was, tussen de 12 stammen in: zes ervoor en zes erachter. Alleen bij hoge uitzondering is de ark weleens vooropgegaan. Bijvoorbeeld toen Israël Horeb verliet. Dat heerlijke Horeb! Een gebergte met een prettig Alpen-achtig klimaat. Daar heeft Israël bijna een heel jaar vertoefd. Daar heeft het Gods verbondsinstellingen ontvangen, en de prachtige

tabernakel. Bij Israëls vertrek van Horeb is de ark ook voorop gegaan. God wees de weg! En wanneer Israël gewild had, dan zou het toen al regelrecht het beloofde land binnengegaan zijn. Maar u weet: daar is toen de klad in gekomen door het ongelovig gedrag van de tien verspieters of verkenners. Dat heeft de Israëlieten 38½ jaar oponthoud gekost, en hele rijen graven in de woestijn vanwege hun ongelof. Maar nú is die straf tijd voorbij! Nu is het 40 jaar geleden dat Israël het land Egypte verliet. En nu begint God als het ware van vorenafaan en laat Hij Zijn goedwillendheid luid verkondigen: "de ark volgen!" Nee, ik moet zeggen: de ark des verbónds volgen! Zo heet ze voluit: de ark des verbonds, of de ark der getuigenis. Ziet u Gods goedheid? Hoort u het evangelie van Gods vergiffenis en van Gods trouw? De HERE heeft dit volk wel gestraft, maar Hij is er Zijn woord aan kwijt, Zijn belofte. Ze zijn trouwens kinderen van Abraham, Izaäk en Jacob. En om dezelfde reden als waarom God straks, als Jezus wederkomt, die vaders van Israël uit hun graven zal moeten doen opstaan, heeft Hij Israël het land Kanaän binnengeleid, allereerst de Jordaan door. God had het beloofd! Daarom: de ark voorop! Gods troon voorop, zichtbaar! Het bewijs van Gods trouwverbond voorop! Gemeente, wat moet dat voor die bezorgde Israëlieten al een kostelijke vertroosting betekend hebben! De ark volgen, dat zinbeeld en zegel van Gods trouw! Het betekent voor ons: let op Woord, Doop en Avondmaal!

Maar er is meer! Nu het tweede wat de Israëlieten moesten doen: op de priesters letten! Anders, anders werd de ark op de tochten van Israël door de woestijn altijd gedragen door de Levieten; niet door priesters, maar door Levieten. En omdat die gewone Levieten niet met hun vingers aan het heilig meubilair van de tabernakel mochten komen, werden altijd, alvorens Israël ergens vandaan trok, alle heilige voorwerpen door de priesters zorgvuldig ingepakt, om dan pas door de gewone Levieten te worden gedragen; de ark ook! Die werd anders altijd door de gewone Levieten gedragen, na vooraf door de priesters met kleden zus en zo zorgvuldig ingepakt te zijn. Maar dat hoefde nu niet. Want ditmaal zou de ark door de priesters worden gedragen, en omdat zij wel met hun handen aan het heilig tabernakel-meubilair mochten komen, zonder te hoeven vrezen dat zij door God zouden worden gedood, daarom werd de ark nu niet ingepakt. Dus iedereen kon de ark zien! Vaders en moeders, jongens en meisjes. Wat zal die prachtige gouden ark van Gods verbond in de felle oosterse zon geschitterd hebben! Wat zullen de Israëlieten naar die gouden troon van God met gespannen aandacht gekeken hebben! Gekéken! Iedereen kon haar goed zien! Want het volk zou daarboven staan: hoog! En de priesters zouden met de ark op hun schouders naar beneden afdalen. Dus iedereen kon de ark goed zien. Het was dus niet zoals dat wel eens anders gebeurt. Weet u wel? Dan staan lange mensen iemand die kleiner is vaak in de weg. Grote mensen maken dan wel eens dat kinderen niet goed kunnen zien, bijvoorbeeld bij een optocht. Maar God had ervoor gezorgd dat dat nu niet kon gebeuren. De ark van God blonk in de zon, want ze was niet ingepakt. Ze werd immers door de priesters gedragen? En dan hoefde het niet. En bovendien zouden de priesters met de ark op hun schouders naar beneden afdalen, dus dan kon iedereen vanaf de hoge rand makkelijk zien wat er gebeurde; kleine mensen ook, kinderen ook. Die hoorden er toch ook bij? Die horen er nu nóg bij, netzogoed! Aan hén heeft God in de geschiedenis van de Jordaanovertocht bijzondere aandacht besteed. "Jozua, zorg dat het aan de kinderen en de kleinkinderen en de achterkleinkinderen verteld wordt!"

In de Bijbel staat herhaaldelijk dat de ouders in hun huizen trouw onderwijs in de geschiedenis moesten geven; in de geschiedenis van Gods wonderdaden. Want dàardoor leer je God kennen; niet door maar wat over Hem te fantaseren. Dat kunnen de heidenen ook wel! Nee, maar waargebeurde feiten vertellen over God; dat wil de HERE! Jammaar, als de Israëlieten nu straks de ark en de priesters zouden volgen, als de Israëlieten dus op hun beurt ook naar beneden zouden zijn afgedaald op een heel wonderlijke weg, namelijk de Jordaan door, op een weg die ze nog nooit gegaan waren, hoe zou het dan moeten? Want dan zou de ark niet meer zo duidelijk zichtbaar zijn voor iedereen. Wanneer de priesters steeds middenin de Jordaan zouden staan met de ark, als het ware om het water tegen te houden, en als de Israëlieten daar dan langs zouden trekken, hoe, hoe zou dan iedereen toch nog die ark in het oog kunnen houden? Wel, daar had de HERE ook voor gezorgd! Want Israël zou ten opzichte van de ark een behoorlijke afstand moeten bewaren. Een afstand van 2000 el. Nu werd de el als lengtemaat oorspronkelijk gemeten als de afstand vanaf het puntje van je elleboog tot de top van je middelvinger. Maar die afstand is bij kleine mensen natuurlijk korter dan bij grote, lange mensen. Bij ons is de el 68 centimeter lang. De Israëlieten waren kleiner, dus laten we aannemen dat hun el 50 centimeter was, dus een halve meter; dat rekent meteen makkelijk. Dan is de afstand van 2000 el

zowat de afstand geweest van 1000 meter, dus een kilometer, een goeie kilometer. Op een kilometer afstand zou het volk de ark dus moeten passeren. Waarom? Om de grote heerlijkheid van de ark?? Uit eerbied?? Misschien daarom ook wel. Maar daarover leest u niets. Die heiligheid vormt straks een punt apart; daar kom ik straks nog op terug. Nee, ik denk dat het bevel om afstand te bewaren vooral slaat op de plaats, de weg -dat woord staat er namelijk- waarlangs het hele volk aan de ark in de rivier voorbij zou moeten gaan. Op een behoorlijke afstand, en wel van een kilometer. Daardoor werd vanzelf het blikveld groter; en daardoor werd de kans heel gering dat iemand anders net voor je neus liep. Zelfs geen kind zou het uitzicht op de ark worden belet, op dat zichtbare bewijs daar dat de HERE bij zijn volk woonde en met Zijn volk meetrok. Gods weg, Gods wonderlijke weg zou voor iedereen duidelijk zijn. "Loop maar gerust door, de HERE is met u; je kunt Hem vertrouwen; Hij heeft het beloofd!"

Nu hebben we bijna alle vier instructies gehad. Ten eerste: "de ark volgen!" Dat wil zeggen: God volgen! Geloven en volgen! Ten tweede: "op de priesters letten!" Als zij zouden geloven, dan zou het volk ook moeten geloven! Ten derde: "afstand bewaren!" Dus zorgen dat iedereen de ark, het bewijs van Gods trouw, goed kon zien! Nu nog de laatste instructie. Die luidde zó -vers 5-: "En Jozua zei tot het volk: "Heiligt u, want morgen zal de HERE in uw midden wonderen doen!" Wat werd daarmee bedoeld, met dat "heiligt u"? Wat is dat? De gewone betekenis van het woord "heilig" is "afgezonderd, apart, voor God bestemd". Wanneer u de Pentateuch leest, dan merkt u dat God Zijn volk daarvan op duizend en één manier heeft willen doordringen, overtuigen, verzekeren, dat het een apart volk zou moeten zijn. Alleen voor Hem! Dus geen volk zoals de heidense volken, zoals bijvoorbeeld de volken in het land Kanaän, waarheen Israël op reis was. Dat waren volken die onder de ban lagen; dat wil zeggen: onder de doem van de dood en het verderf vanwege hun slechtheid, hun onzedelijkheid, hun perversiteit. Maar Israël hoorde bij God. En omdat God niets te maken wil hebben met zonde en dood, maar een God van het leven was en is, daarom zou Israël zich dààrvan ook steeds verre moeten houden. Op allerlei manier heeft God dat de Israëlieten ingeprent. Dat is de ene grote permanente strekking geweest van vele, vele geboden in de Pentateuch. Ook van veel zinnebeeldige geboden. Bijvoorbeeld: dat Israël geen onreine dieren zou mogen eten. Dat het geen dode dieren zou mogen aanraken. Dat het na bepaalde gebeurtenissen in het leven van mannen en vrouwen en in het huwelijksleven, zichzelf zou baden. Dat men geen lijk zou aanraken, of anders zichzelf een weeklang zou afzonderen. Enzovoorts, enzovoorts. Allemaal omdat Jahweh, Israëls God, een God des levens was en daarom een afschuw had van alles wat maar zweemde naar zonde, viesheid, heidendom en dood. Dit over het woord "heilig" in het Oude Testament.

En nu die term "zich heiligen". Die komt in de heilige Schrift ook bij andere gelegenheden voor. Vooral wanneer er van Gods zijde een bepaalde openbaring van Gods macht of anderszins op til was, dan kreeg het volk vooraf bevel zich te heiligen. Een paar voorbeelden. Zo heeft het volk voor het kwakkelenwonder -Numeri 11- bevel gekregen zich te heiligen. En zo heeft het volk al meteen toen het op Horeb arriveerde en God daar Zijn Tien Woorden zou afkondigen, bevel ontvangen zijn kleren te wassen en zich van geslachtsgemeenschap te onthouden. In het licht van de verschillende wetten die ik daareven ophaalde zult u de strekking hiervan nu zeker wel begrijpen en zien wat Jozua bedoeld heeft toen hij één dag vóór de Jordaan-overtocht de Israëlieten bevel gegeven heeft: "heiligt u!". Waar ging Israël naar toe? Welk land lag daar aan de overkant van de rivier de Jordaan? Het land Kanaän! Israël stond voor de poort van het land Kanaän! En wat voor mensen woonden daar? Dat heb ik u al gezegd. Mensen die door God ten dode waren opgeschreven vanwege hun perversiteit. Aan het bestaan van de vier Kanaänitische steden Sodom, Gomorra, Adama en Zeboïm had God in de dagen van Abraham Zelf al een eind gemaakt. Maar de rest...? De HERE had gezegd tegen Israël: "de rest moeten jullie voor mij opruimen!". Nu zal Israël straks de Jordaan overgaan, de grensrivier, de poort van dat Kanaän. En God zal Israël daarbij op een weg doen gaan die nog nooit door iemand vóór hen was gegaan. Jawel, het is in de loop der tijden wel meer voorgevallen dat de rivier de Jordaan tijdelijk over een grote uitgestrektheid drooggevallen is. Het moet in de Middeleeuwen gebeurd zijn, in 1267, en in onze eeuw ook een keer, nog vrij kort geleden, in 1927, tengevolge van een aardverschuiving die blijkbaar weer veroorzaakt werd door een aardbeving. Palestina is hét land van de aardbevingen. Maar nog nooit heeft iemand zo'n geval, dat de rivier de Jordaan droogviel, een dag tevoren aangekondigd! Dat heeft alleen Jozua gedaan! En hoe! Met het gebod vooraf: "heiligt u, Israëlieten! U gaat straks op

een wonderlijke wijze de poort van Kanaän door, en dat land van heidendom en perversiteit binnen! Maar denkt u eraan: met de kroon van Gods heiligheid op uw hoofd, als volk van de God van het leven, die alle goddeloosheid haat! Wees heilig, want de HERE uw God is heilig!"

Broeders en zusters, iedere trouwe bijbellezer weet hoe vaak dat gebod door mannen als Mozes en Jozua aan Gods oude gemeente op het hart gebonden is. Ja, God heeft het Zelf gezegd: "wees heilig, want Ik ben heilig!" En dat Oud-Testamentische bevel is door de apostel Petrus -we hebben het daareven gelezen- woordelijk overgenomen en toegepast op mensen die helemaal geen joden waren, maar bekeerde heidenen, dus christenen, zoals wij! Maar óf ze, óf ze Petrus zullen hebben begrepen! Al behoeven wij nu geen schaduwachtige wetten meer in acht te nemen zoals ik u er daareven een paar heb genoemd, wij weten toch ook heel goed wat God vandaag wel en niet van ons verlangt. Als u dat vandàag niet ziet, dan ziet u het nooit! Want u ziet vandaag Kanaän om u heen! Het komt overal op u af, tot in uw huiskamer toe! Pas op voor Kanaän! Pas op voor Sodom en Gomorra! Veracht het bloed van Christus niet dat op uw voorhoofd is gesprenkeld! En bedroeft Zijn heilige Geest niet! Denk om de christenkroon op uw hoofd! Zó het leven door, en het leven uit, en het eeuwige leven ín! Maranatha! Bewaar het pand u toevertrouwd! Jaag naar de vrede met allen en naar de heiliging, zonder welke niemand de HERE zien zal! Maranatha! Jezus komt! En met Hem de eeuwige erfenis! De nieuwe hemel en de nieuwe aarde, waar gerechtigheid wonen zal!

AMEN.

Lezen: Jozua 3, 1 Petrus 1:13-21

zingen: psalm 44:1
psalm 25:2
psalm 100
psalm 106:22

1 november 1970.